

Bemærkninger til forslaget til folketingsbeslutning.

A. Ansvarskonventionen.

1. Konventionens forhistorie

De forenede Nationers bestræbelser på at tilvejebringe en for alle stater tilfredsstillende regulering af menneskets adfærd i det ydre rum har stået på i ca. 20 år. I 1959 intensiveredes arbejdet ved nedsættelse af en komité for fredelig udnyttelse af det ydre rum (UNCPUOS). Komitéens arbejde førte til vedtagelse på FN's 21. generalforsamling af Traktat af 27. januar 1967 om principper for stateres virksomhed ved udforskning og udnyttelse af det ydre rum herunder Månen og andre Himmelleger. Traktaten, som er ratificeret af Danmark den 2. maj 1967 efter et af Folketinget meddelt samtykke af 20. april 1967, fastlægger de juridiske principper for menneskets udnyttelse af det ydre rum, herunder Månen og andre himmellegemer (Folketingstidende 1966-67 A sp. 6769-70 og C spalte 571-72).

Denne konvention angiver i art. 7 som almindeligt princip, at en stat, der opsender kunstige himmellegemer, er ansvarlig for skade, som disse forvolder.

Det har siden de tidligste stadier af FN's arbejde med rumspørgsmål været den fremherskende opfattelse, at detailproblemerne i forbindelse med erstatningsansvar for skader forvoldt af kunstige himmellegemer på grund af deres komplicerede karakter burde løses gennem en konvention. Ved resolution 1963: I (XVIII) af 13. december 1963 opfordrede generalforsamlingen derfor komitéen for fredelig udnyttelse af verdensrummet til at udarbejde et udkast til en international konvention om ansvar for skader forvoldt af genstande, der sendes ud i det ydre rum.

Efter at konventionen om principperne for udnyttelse af det ydre rum var vedtaget, opfordrede generalforsamlingen ved resolution 23455 (XXII) af 19. december 1967 enstemmigt rumkomitéen til at fremskynde arbejdet med en ansvarskonvention. Opfordringen gentoges i 1968 (resolution 2453 B (XXIII)), 1969 (resolution 2501 B (XXIV)) og 1970 (resolution 2733 B (XXV)), uden at det lyk-

kedes komitéen at nå til enighed om et udkast.

I 1971 nåede rumkomitéens juridiske underkomité imidlertid til enighed om et udkast, som rumkomitéen kunne støtte, og som derefter godkendtes af generalforsamlingen ved resolution 2777 (XXVI) af 29. november 1971, hvilken resolution Danmark stemte for.

2. Konventionens indhold.

Konventionen består af præambel og 28 artikler.

- Art. 1 indeholder visse definitioner.
- 2 handler om ansvarsgrundlaget.
 - 8-11 angiver fremgangsmåden ved erstatningskravets fremsættelse.
 - 12-13 angiver hvilke regler, der skal lægges til grund ved fastsættelsen af erstatningens størrelse.
 - 14-20 handler om voldgift.
 - 21 indeholder regler om skadevolders pligt til at hjælpe skadelidte.
 - 22 handler om konventionens anvendelse på internationale organisationer.
 - 23 regulerer forholdet til andre konventioner.
 - 24 indeholder regler om konventionens ikrafttræden.
 - 25-26 handler om ændringer i konventionen.
 - 27 angiver regler for en parts opsigelse af konventionen.
 - 28 indeholder regler om konventionens sprog og deponering.

Konventionens *formål* er, som det fremgår af præambelen, dels at præcisere, hvad der ligger i det almindelige princip i 1967-konventionens art. 7, om at den, der sender kunstige himmellegemer ud i det ydre rum, er ansvarlig for skade, der herved forvoldes, og dels at sikre hurtig betaling af erstatningsbeløbet.

Konventionens art. 1 indeholder *definitioner* af nogle centrale begreber.

Ifølge art. 1 (a) forstås ved *skade* »tab af liv, legemsbeskadigelse eller anden forringelse af helbred, eller tab eller beskadigelse af ejendom tilhørende stater eller personer, fysiske eller juridiske,